

Riyaziyyat üzrə diaqnostik testin keçirilməsinə dair təlimat

Sınıf: V-VI siniflər

Məqsəd: diaqnostik qiymətləndirmə müəllimlər tərəfindən bütün siniflə və ayrı-ayrı şagirdlərlə o məqsədlə həyata keçirilir ki, hər bir şagirdin təhsilinin spesifik xüsusiyyətlərini və ehtiyaclarını müəyyən etsinlər və bu ehtiyacları ödəmək üçün müvafiq metodlardan/yanaşmalardan istifadə etsinlər.

Testin keçirilməsi üçün arzu olunan müddət

V sinfin testi müvafiq və növbəti sinifdə istifadə edilir. V sinfin testi aprel-may aylarında da tətbiq edilir ki, akademik ilin sonuna qədər şagirdin bilik səviyyəsi təyin edilsin və bütün sinif və ya hər hansı bir şagird üçün hazırlığın səviyyəsinin yüksəldilməsi üçün lazımi tədbirlər, o cümlədən tətillərin vaxtı ev tapşırıqları planlaşdırılsın/həyata keçirilsin. V sinfin testi həm də VI sinifdə sentyabr ayında istifadə ediləcəkdir ki, akademik ilin əvvəlində şagird tərəfindən ötən ildə mənimsənilmiş materialın bilik səviyyəsi təyin edilsin və bütün sinif və ya hər hansı bir şagird üçün hazırlığın səviyyəsinin yüksəldilməsi üçün lazımi tədbirlər planlaşdırılsın/həyata keçirilsin,

VI siniflərin testindən yalnız bir dəfə aprel-may ayında istifadə edilir ki, şagirdin bilik səviyyəsi akademik ilin sonuna qədər təyin edilsin və zəruri korreksiya tədbirləri, o cümlədən tətillərin vaxtı ev tapşırıqları planlaşdırılsın/həyata keçirilsin.

V-VI siniflərin bilgilərinin miqdarı və bir çox növü cədvəldə təqdim edilmişdir:

#	Biliklər	V sinif	VI sinif
1	Say	yox	yox
2	Ədədin tanınması	√	√
3	Ədədlərin müqayisəsi	√	√
4	Ədədlər üzərində əməllər	√	√
5	Qanunauyğunluq	yox	yox
6	Cəbr	√	√
7	Kəmiyyətlər arasındakı münasibətlərin ifadəsi, yayımlanması və təsviri	yox	√
8	Həndəsi fiqurlar	√	√
9	Sahə	√	√
10	Göstəricilər analizi	√	√

Testin doldurulma təlimatının izahatı üçün lazımi vaxt: 5-10 dəqiqə

Testin həlli üçün lazımi vaxt: 45 dəqiqə (bir dərs)

Testin doldurulması qaydasının izahatı prosesi: testin doldurulma qaydası ilə tanışlıq şagirdlər üçün xoş əhval-ruhiyyənin yaradılması və nümunələrdən istifadə etməklə- nümunəvi məsələlər üzərində testin nümunəvi cavablandırması qaydasından ibarətdir. Müəllim nümunəni göstərməzdən əvvəl testləri paylayır və şagirdlərə qələm (karandaş) və xətkeşlərini çıxarmağı tapşırır . Müəllim nümunələr dəstini əlində tutur və sinif otağında elə gəzir ki, hər bir şagirdə tapşırığın həlli nümunəsini göstərə bilsin. Nümunələrin müzakirəsindən sonra müəllim, məzmun suallarından başqa, şagirdlərin bütün suallarına cavab verir. Şagirdlər tərəfindən tapşırığın yerinə yetirildiyi zaman müəllim partalar arasında gəzir: əgər görsə ki, hər hansı bir şagird tapşırığın yerinə yetirilmə qaydasını başa düşməmişdir, ona fərdi olaraq bir dəfə yenidən izah edir.

Müəllim şagirdlərə izah edir ki:

- cavabı hər bir tapşırıqda xüsusi ayrılmış yerdə yazmalıdırlar;
- səhv aşkar edildiyi halda qeyd edilmiş cavabın üzərindən xətt çəkib və sonra düzgün hesab etdikləri cavabın altından xətt çəkirlər;
- məsələlərin həlli ardıcılığının əhəmiyyəti yoxdur və onlar məsələnin həllini istədikləri məsələ ilə başlaya bilərlər;
- tapşırığın vaxtından əvvəl başa çatdırıldığı halda, onlar bir daha öz işlərinə nəzər salacaqlar.

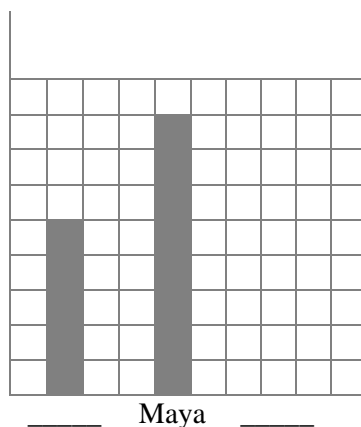
Əlavələr: 5-ci və 6-cı siniflərin testlərinin 2 ballıq məsələlərinin qiymətləndirmə təlimatları.

5 sinifdə 2 ballıq məsələlərin qiymətləndirmə təlimatları

Məsələ # 19-un cavabının qiymətləndirilməsi (V sinif)

Nananın 25, Sandronun – 35, Mayanın – 40 kitabı var. Bu göstəricilərə əsaslanaraq sütunlu diaqram qurulmağa başlanmışdır. Onu tamamla.

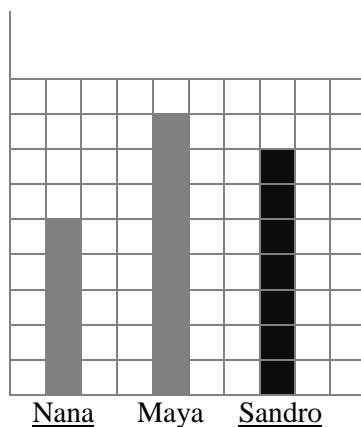
Kitabların sayı

2 ballıq cavab

- 1) Birinci sütunda Nana yazdı
- 2) Boş buraxılmış yerdə Sandro yazdı və 7 şaquli xətdən ibarət müvafiq sütunu qurdu

Kitabların sayı

1 ballıq cavab: növbə til rd n biri yerin yetirilir.

- 1) və ya 2) bəndi yerinə yetirdi;
- və ya şaquli şkalada bölgünün uzunluğunu yazdı.

0 ballıq cavab: yuxarıda verilmiş heç bir bənd yerinə yetirilməmişdir.

Məsələ # 25-in cavabının qiymətləndirilməsi (V sinif)

Almalarla dolu qutunun çəkisi 34 kq-dır. Almaların ümumi çəkisi boş qutunun çəkisindən 32 kq çoxdur. Boş qutunun çəkisini x -lə qeyd et, x -i tapmaq üçün tənlik tərtib et və həll et.

2 ballıq cavab:

Prosedurlar:

I üsul

- 1) Almaların ümumi çəkisi x -lə təsvir edilmişdir. $32 + x$;
- 2) Tənliyi yazmışdır: $32 + x + x = 34$;
- 3) Tapdı: $x = 1$.

II üsul

- 1) $x = (34 - 32) : 2$;
- 2) $x = 1$.

Cavab: $x = 1$

1 ballıq cavab: şagird növbətilərdən birini yerinə yetirdi:

- yerinə yetirdi: I üsulun 1) və ya 2) bəndi;
- yerinə yetirdi: II üsulun 1 bəndini.

0 ballıq cavab: yuxarıda verilmiş heç bir bənd yerinə yetirilməmişdir.

Məsələ # 28-in cavabının qiymətləndirilməsi (V sinif)

5-ci sinif şagirdləri 400 lari toplamaq üçün xeyriyyə konserti keçirdilər. Konsertdə 120 nəfər iştirak edirdi. Bir biletin qiyməti 2 lari və 50 tetri idi. Cəmi nə qədər pul toplandığını hesabla. Toplanılası daha neçə lari qaldı?

2 ballıq cavab:

2 lari 50 tet. = 250 tet.

- 1) $250 \cdot 120 = 30\,000$ tetri = 300 lari və ya $2 \text{ lari } 50 \text{ tet} \cdot 120 = 240 \text{ lari } 6000 \text{ tet} = 300 \text{ lari}$ (və ya 30000 tet.)
- 2) $400 - 300 = 100$ (və ya $40\,000 - 30\,000 = 10\,000$ tetri)

Cavab: 300 lari toplandı, toplanılası 100 lari qaldı (və ya 30 000 tetri toplandı, toplanılası 10 000 tetri qaldı)

1 ballıq cavab: şagird növbətilərdən birini yerinə yetirdi:

1) bənd

0 ballıq cavab: yuxarıda verilmiş heç bir bənd yerinə yetirilməmişdir.

6 sinfin 2 ballıq məsələlərinin qiymətləndirmə təlimatı

Məsələ # 11-in cavabının qiymətləndirilməsi (VI sinif)

27. Sınıfdə 27 şagird var. $\frac{4}{9}$ hissəsi qızdır, oğlanların üçdə biri eynək taxır. Sınıfdə neçə eynəkli oğlan vardır?

2 ballıq cavab:

I üsul :

1) $27 \cdot \frac{4}{9} = 12$ (və ya $27:9 \cdot 4=12$)

2) $27 - 12=15$

3) $15:3=5$

II üsul :

1) $1 - \frac{4}{9} = \frac{5}{9}$ (və ya yazır ki , 9-dan 4 hissəsi qızlardır və 5 hissəsi oğlanlardır)

2) $27 \cdot \frac{5}{9} = 15$ (və ya $27:9=3; 3 \cdot 5=15$)

3) $15:3=5$

Cavab: 5

1 ballıq cavab (növbətilərdən biri yerinə yetirilir)

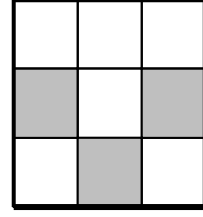
I üsulun 1) və ya 2);

II üsulun 1) və ya 2.

0 ballıq cavab: yuxarıda verilmiş heç bir bənd yerinə yetirilməmişdir.

Məsələ # 15-in cavabının qiymətləndirilməsi (VI sinif)

Tərəfi 12 sm olan kvadrat bərabər kvadratlara bölünmüşdür. Kvadratın rənglənmiş hissəsinin sahəsini hesabla.

2 ballıq cavab:

I üsul:

- 1) Kvadratın sahəsini hesabladı: $12 \cdot 12 = 144 \text{sm}^2$
- 2) 1 kiçik kvadratın sahəsini hesabladı: $144 : 9 = 16 \text{sm}^2$
- 3) Rənglənmiş hissənin sahəsini hesabladı: $16 \cdot 3 = 48 \text{sm}^2$

II üsul:

- 1) Kiçik kvadratın tərəfinin uzunluğunu hesabladı $12 : 3 = 4 \text{sm}$
- 2) 1 kiçik kvadratın sahəsini hesabladı: 16sm^2
- 3) Rənglənmiş hissənin sahəsini hesabladı: $16 \cdot 3 = 48 \text{sm}^2$

III üsul:

- 1) Kvadratın sahəsini hesabladı: $12 \cdot 12 = 144 \text{sm}^2$
- 2) Müəyyən etdi ki, kvadratın $3/9$ (və ya $1/3$) hissəsi rənglənmişdir
- 3) Rənglənmiş hissənin sahəsini hesabladı.

Cavab : 48sm^2

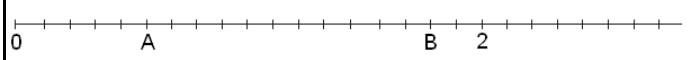
1 ballıq cavab (növbətilərdən biri yerinə yetirilir)

- Böyük kvadratın sahəsini hesabladı;
- Kiçik kvadratın sahəsini hesabladı;
- Müəyyən etdi ki, kvadratın $3/9$ (və ya $1/3$) hissəsi rənglənmişdir

0 ballıq cavab: yuxarıda verilmiş heç bir bənd yerinə yetirilməmişdir.

Məsələ # 18-in cavabının qiymətləndirilməsi (VI sinif)

Ədədlər şüası verilmişdir. A nöqtəsindən B nöqtəsinə qədər olan məsafə neçə vahiddir?

2 ballıq cavab:

- I**
- 1) Göstərir ki, 18 bölgü 2 vahidə uyğundur və ya 9 bölgü 1 vahidə uyğundur.
 - 2) 1 bölgü = $\frac{1}{9}$ vahidə.
 - 3) A-dan B-yə qədər 11 bölgüdür, ona görə də $AB = 11 \cdot \frac{1}{9} = \frac{11}{9}$ vahidə.

- II**
- 1) Göstərir ki, 9 bölgü 1 santimetrə uyğundur.
 - 2) A-dan B-yə qədər 9+2 bölgüdür, 9 bölgü = 1 vahid və 2 bölgü = $\frac{2}{9}$ vahid
 - 3) $AB = 1\frac{2}{9}$ vahid.

- III**
- 1) Göstərir ki, 9 bölgü vahidə uyğundur
 - 2) A-nın koordinatı $\frac{5}{9}$ -dur, B-nin koordinatı isə $\frac{16}{9}$ və ya $1\frac{7}{9}$ -dir.
 - 3) $AB = \frac{16}{9} - \frac{5}{9} = \frac{11}{9}$

1 ballıq cavab (növbətilərdən biri yerinə yetirilir)

- I üsulun 1) və ya 2)
- II üsulun 1) və ya 2)
- III üsulun 1) və ya 2)

0 ballıq cavab: yuxarıda verilmiş heç bir bənd yerinə yetirilməmişdir.

Məsələ # 21-in cavabının qiymətləndirilməsi (VI sinif)

Bir ədəd digərindən 7 dəfə artıqdır. Bu ədədlərin cəmi $4\frac{4}{7}$ -ə bərabərdir. Bu ədədlərdən ən kiçiyini tapmaq üçün ifadə tərtib et və bu ədədi tap.

2 ballıq cavab:

I üsul:

1) qeyd etdi I-x; II-7x;

$$2) x + 7x = 4\frac{4}{7}$$

$$3) x = \frac{4}{7}$$

II üsul :

$$4\frac{4}{7} : 8 = \frac{4}{7}$$

Cavab : $\frac{4}{7}$

1 ballıq cavab (növbətilərdən biri yerinə yetirilir)

I üsulun 1) və ya 2);

II üsulun ifadəsini doğru yazdı, amma cavabı düzgün hesablamadı.

0 ballıq cavab: yuxarıda verilmiş heç bir bənd yerinə yetirilməmişdir.